

[Ministeren for Grønland.]

„Vi anser det for vigtigt, at Grønlandsrådets sekretariat får direkte reference til ministeren, idet vi er af den mening, at vi herigennem vil undgå det pres, som folkevalgte medlemmer undertiden kan føle fra ministeriets embedsmænd.“

Endelig et kort fjerde og sidste citat fra landsrådets beretning:

„Vi landsrådsmedlemmer har et meget stort ansvar, fordi vi ved at gennemføre det forslag om et Grønlandsråd, som er lagt frem for os, har mulighed for at opfylde landsrådsudtalelsen fra 1959“

— den udtalelse, som fremkaldte Grønlandsudvalget af 1960 —

„om større medbestemmelsesret, hvad forholdene i Grønland angår.“

„I Grønlandsrådet får vi“

— siger citatet videre —

„en mulighed for at praktisere dette, som er uden sidestykke i Grønlands historie. Hånden er strakt ud for at give os denne mulighed.“

Det vil af disse citater fremgå, hvilken vægt landsrådet lægger på Grønlandsrådet og dets sekretariat og på, at placeringen af disse organer gøres så uafhængig af selve departementet som muligt. Jeg har ikke følt mig bundet af denne opfattelse fra landsrådets side, men jeg har på den anden side heller ikke tænkt mig at ville svigte landsrådet i denne sag. Derfor har det ikke været muligt at gå længere end til, at sekretariatet oprettes, og til ikke at nøjes med en sekretør for Grønlandsrådet.

Grønlandsministeriet skal efterhånden afvikles. Alene det daglige arbejde, den daglige forvaltning, vil kræve departementets og departementschefens fulde arbejdskraft. Dertil kommer så selve afviklingen af dele af ministeriet. At være udsat for daglig at skulle trækkes for sekretærhjælp til Grønlandsrådet ville — sådan står det for mig — betyde en lammelse af departementets effektivitet og hæmme dets aktivitet.

Det kunne se ud, som om det kun er en nuance, der er os imellem med hensyn til sekretariatet. Det er i virkeligheden et aldeles væsentligt punkt, vi er uenige om, det er et kardinalpunkt i hele sagen, men jeg synes alligevel ikke, dette punkt skulle være vanskeligere at gå ind for, end at oppositionen kunne have gjort det. Jeg er

gået så vidt, at jeg gik med til at lade administrationsudvalget af 1960 se på sekretariatets placering og placering under departementet, men heller ikke det var tilstrækkeligt. Det var sekretariatets omfang, der gav anledning til, at man standsede op fra oppositionens side. Jeg må fastholde som min absolutte overbevisning, at også for mig er omfanget af sekretariatet af største betydning, ja, af afgørende betydning for det, der forventes at komme ud af Grønlandsrådets, og dets sekretariats arbejde.

Må jeg lige fremhæve, hvad der bl.a. søges opnået med Grønlandsrådet og dets tilhørende sekretariat.

For det første: at øge de grønlandske politikeres medvirken i tilrettelæggelsen af den danske politik for udviklingen i Grønland.

For det andet: en faglig planlægning, som de respektive faglige myndigheder i Grønland og Danmark udfører. Ifølge udskillelsesplanerne skal den faglige planlægning ikke i hovedsagen kun hvile på Grønlandsministeriet, men efterhånden også udøves i andre dele af centraladministrationen efter udskillelsen af visse områder.

For det tredje: denne planlægning må koordineres, og det må foregå i Grønlandsrådet. De økonomiske muligheder i Grønland og især hernede må der også tages hensyn til.

For det fjerde: der er to hovedsynspunkter, nemlig øget grønlandsk medvirken på et tidligt stadium og stor kapitaloverførsel til Grønland. Derfor må planlægningsvirksomheden ligge i et særligt organ, som kan rådgive regeringen.

For det femte: forudsætningen for et sådant organs muligheder for at virke må bero på indholdet af og formen for det materiale, det får til rådighed, og det hvad enten initiativet udgår fra rådet selv eller fra faglige myndigheder uden for selve Grønlandsministeriet.

For det sjette: i begge tilfælde må en omfattende og dybtgående sekretærmæssig forhandling blive nødvendig.

For det syvende: der har naturligvis i et vist omfang været udøvet koordination og planlægning i ministeriet for Grønland af embedsmænd, specielt i GTO, hvad den tekniske